

Varga Márton¹

Kanada titkosszolgálati rendszere

The Structure of the Canadian Secret Services

Kanada a NATO tagjaként Magyarországgal közös szövetségi rendszerben van, mégis, az Amerikai Egyesült Államokkal vagy az Egyesült Királysággal összehasonlítva kevés ismeretünk van titkosszolgálatának működéséről. Pedig a kanadai hírszerzés története hosszú múltra tekint vissza. Fejlődésében találunk úttörő vállalkozásokat, de súlyos botrányokat egyaránt. Jelen tanulmány rövid áttekintést nyújt arról, hogy miként vált a kanadai hírszerzés az irreguláris lovas felderítőkből a világ egyik legjelentősebb hírszerző közösségének tagjává, bemutatva a mai kanadai hírszerző közösség felépítését.

Kulcsszavak: Kanada, titkosszolgálat, hírszerzés, nemzetbiztonság

As a NATO member, Canada and Hungary are in the same alliance, yet compared to the United States of America or the United Kingdom, we have little knowledge of the Canadian secret services. However, Canadian intelligence has a very rich history. In its development, we find pioneering initiatives, but also serious scandals. This study provides a brief overview of how Canadian intelligence evolved from irregular mounted scouts to the member of the most prominent intelligence communities in the world, introducing the structure of the Canadian intelligence community.

Keywords: Canada, secret service, intelligence, national security

¹ PhD, PNBSZ Tudományos Innovációs Fórum, e-mail: varga.marton1@gmail.com

Történeti kitekintés

A kanadai hírszerzés gazdag története a brit birodalmi időkig vezethető vissza. Az első felderítő tevékenységet folytató lovas egységek az 1860-as években jelentek meg, a Fenián Testvériség² Kanada ellen irányuló tevékenységének felderítése céljából, amelyet bel- és külföldön egyaránt alkalmaztak. A Kanadában különböző felkelésekben tapasztalatot szerző lovas katonák a birodalomért harcolva megjelentek a második búr háborúban (1899–1902) is. A fenti előzmények ellenére az első világháború 1914-es kitörésekor nem volt intézményesített hírszerző szervezete Kanadának. A háború a nyugati fronton harcolva megkövetelte a harcászati katonai felderítési képesség fejlesztését, valamint a háttérországban a német szabotázsztól tartva az elhárító tevékenység létrehozását. A második világháború elejéig jelentős fejlődés nem történt, akkor viszont a franciák váratlan kapitulációja, és a Brit Birodalom szétesésének lehetősége az önálló hírszerző képességek fejlesztését indukálta.³ Kanada a rádióelektronikai hírszerzésben (SIGINT)⁴ találta meg azt a területet, ahol önállóan képes fejlődni és a szövetséges államok képességeit is ki tudja egészíteni.⁵

A kanadai titkosszolgálatok mai struktúrája az 1980-as években kezdett kialakulni. Ezt megelőzően a titkosszolgálati feladatokat a Királyi Kanadai Lovasrendőrség (*Royal Canadian Mounted Police*, RCMP) végezte. E szervezeten belül együttesen voltak jelen a hírszerzési és az elhárítási feladatok. Az átalakítás igénye már az 1960-as évek végén felmerült. A Mackenzie Bizottság⁶ 1969-ben hozta nyilvánosságra jelentését, amelynek célja a kanadai nemzeti biztonság egyéni és állami szinten való feladatainak meghatározása volt. Az RCMP tevékenységével kapcsolatban 1977-ben átfogó vizsgálat indult egyes nyilvánosságra hozott jogosulatlan és illegális tevékenységekre vonatkozó állítások miatt. A vizsgálatot végző csoport a köznyelvben McDonald Bizottsággként⁷ vált ismertté. A vizsgálat széles körben fedezett fel visszaéléseket, jogosulatlan megfigyeléseket, lehallgatásokat, ami sok esetben kiterjedt ellenzéki pártokra, aktivista csoportokra is. A legfontosabb megállapításaik azonban nem ezek voltak, hanem az, hogy az RCMP illegális tevékenységére a jogi szabályozás hibái, valamint a szolgálat feletti felügyelet hiánya adott lehetőséget. Ennek megfelelően a bizottság megállapításai alapján az RCMP titkosszolgálati tevékenységét megszüntették, és új, demokratikus elveknek megfelelő, a *rule of law* értékrendjére építő rendszert hoztak létre. A folyamat eredményeként 1985-ben született meg a kanadai titkosszolgálatokról szóló törvény (*Canadian Security Intelligence Service Act*), amelyet legutóbb 2019-ben módosítottak.

A bizottság másik fő megállapítása természetesen az volt, hogy az állam nem működhet titkosszolgálat nélkül, így meg kellett alkotni azt a szervezeti struktúrát, amely az RCMP

² Fenián Testvériség: Az ír szabadságért harcoló szervezet volt, mely az Egyesült Államok területéről támadta a Brit Birodalom részét képező Kanadát, annak reményében, hogy Írország függetlenségének elnyerését elősegíthetik ezzel. Múlt-kor 2019.

³ CAMERON 1985.

⁴ SIGINT: *signals intelligence* – rádióelektronikai hírszerzés.

⁵ WARK 2006.

⁶ Mackenzie Commission 1969.

⁷ McDonald Commission eredeti nevén: Royal Commission of Inquiry into Certain Activities of the RCMP. Nem összekeverendő a szintén ebben az időszakban tevékenykedő Macdonald Commissionnel, amely gazdasági, fejlődési, társadalmi kérdésekkel foglalkozott.

ez irányú hatásköreinek megvonását követően ellátja a nemzetbiztonsági feladatokat. 1982-ben hozták létre a Kanadai Fegyveres Erők Hírszerző Szervezetét (*Intelligence Branch – Canadian Forces, IB*), amely a fegyveres erők számára lát el hírszerző feladatokat, majd 1984-ben a Kanadai Biztonsági Hírszerző Szolgálatot (*Canadian Security Intelligence Service, CSIS*), amely a polgári hírszerző szervezet lett.

Irányítás

A kanadai titkosszolgálatok működését a *Canadian Security Intelligence Service Act*⁸ szabályozza 1985 óta, a törvényt legutóbb 2019-ben módosították. A jogszabály alapján a szolgálatok a közbiztonságért felelős miniszter (*Minister of Public Safety and Emergency Preparedness*) irányítása alatt állnak. A miniszter a jogi kereteken belül utasíthatja a szolgálatokat annak vezetőjén keresztül, de az utasítás nem minősül jogi aktusnak. A szolgálatokat az igazgató vezeti, akit 5 évre neveznek ki. A kinevezés meghosszabbítható egy alkalommal, de összesen legfeljebb 10 évig tölthetik be a pozíciót. Az igazgatók a szolgálatok működéséről rendszeresen, de legalább évente egy alkalommal beszámolnak a miniszternek.

A törvény – a korábbi visszaélések lehetőségét elkerülve – részletesen szabályozza a szolgálatok tevékenységét, ezen belül pedig az engedélyhez kötött tevékenységek körét is. Külső engedélyezőként a bíróság van megjelölve, amelyhez a miniszter jóváhagyását követően fordulhatnak a szolgálatok. A törvény felsorolja, hogy milyen esetekben, milyen időszakokra, milyen tartalmi követelményekkel kérhető az engedélyköteles tevékenységek jóváhagyása.

A kanadai nemzetbiztonsági rendszer másik fontos alappillére a 2017-ben hatályba lépett nemzetbiztonsági törvény (*National Security Act 2017*).⁹ A jogszabály célja a biztonsági és hírszerzési törvények magasabb szintű összehangolása volt, amely elősegíti a szolgálatok hatékonyabb feladatellátását. Választ adott azokra az igényekre is, amelyek nagyobb átláthatóságot és fokozottabb elszámoltathatóságot fogalmaztak meg. A törvénnyel kapcsolatos egyértelmű elvárás volt, hogy a korábban elfogadott jogszabályok – elsősorban a terrorizmus elleni törvény (*Anti-terrorism Act, 2015*, más néven *Bill C-51*) – ellentmondásait és problémás elemeit orvosolja. Végül harmadik fő célja, hogy a nemzetbiztonsági rendszert az új kihívásoknak megfelelő eszközrendszerrel ruházza fel.¹⁰

A kormányzati irányításhoz szükséges háttérfeladatok ellátását a Titkos Tanácsosi Iroda (*Privy Council Office, PCO*) látja el. A PCO egy általános hatáskörű szervezet, amelynek feladata a miniszterelnök, a szakminiszterek és a kabinet munkájának támogatása, tanácsokkal való ellátása, a döntéshozatal elősegítése, illetve a közigazgatási rendszer működtetése. A nemzetbiztonsági feladatok tekintetében a biztonságpolitikai, illetve hírszerző döntések meghozatalában támogatják a kormányzatot. Tevékenysége során szorosan együttműködik a biztonsági és hírszerző szervezetekkel, koordinálja a nemzetbiztonsági szervezetrendszer tagjainak együttműködését. A PCO a védelmi miniszternek felel a Kommunikációs Biztonsági Szervezetért a nemzetvédelmi miniszterhelyettessel.

⁸ *Canadian Security Intelligence Service Act R.S.C. 1985.*

⁹ *National Security Act (2017) C-59.*

¹⁰ *Government of Canada 2019.*

Emellett pedig összehangolja a kormányzati tájékoztató tevékenységet és a szolgálatok elemző-értékelő tevékenységét.¹¹ A Titkos Tanácsosi Iroda főként koordináló szerepet tölt be, így nem sorolandó közvetlenül a nemzetbiztonsági szolgálatok körébe, így részletesebben nem mutatjuk be.

A kanadai nemzetbiztonsági szolgálatok

Jelenleg az alábbi szervek tartoznak a nemzetbiztonsági szervek, vagy a részben ilyen feladatokat ellátó szervek közé.

Kanadai Biztonsági Hírszerző Szolgálat (Canadian Security Intelligence Service, CSIS)

A polgári hírszerző szolgálatként létrehozott Kanadai Biztonsági Hírszerző Szolgálat 1984 óta működik. Működésének alapvető kereteit a már említett titkosszolgálatokról szóló törvény határozza meg. Legfőbb feladata, hogy a Kanada biztonságát veszélyeztető tevékenységeket azonosítsa és a kormány részére jelentse azokat. A veszélyek elsősorban a terrorizmus, a tömegpusztító fegyverek terjedése, a kémkedés, a külföldi beavatkozás, továbbá a kritikus infrastruktúra ellen irányuló kibertámadások körét jelentik. A CSIS ellátja az e témában való hírszerző tevékenységet, elemzi a begyűjtött ismereteket, és tájékoztatja a kormányzat illetékes szereplőit.¹² Tevékenysége során a törvény felhatalmazása alapján információt gyűjthet a kémkedés, a szabotázs, a politikai erőszak, a terrorizmus és a külföldi kormányok rejtett tevékenységeinek felderítése érdekében. Ezek elhárítására pedig belföldön és külföldön egyaránt intézkedhet.¹³ A törvény meghatározza, hogy a szolgálat milyen feltételek mellett és milyen jogi korlátok mellett hajthat végre műveleteket, míg bizonyos tevékenységeket taxatív módon kizár. A CSIS ellátja a közzsférában dolgozók nemzetbiztonsági vizsgálatát. A vízumkérelmek és állampolgársági ügyek során a kérelmezők biztonsági értékelését is elvégzi.

A CSIS bemutatásából látszik, hogy nem képezi le sem az amerikai (CIA), sem a brit (MI6) hírszerző szervezetek modelljét. Kanadának nemzetközi pozíciójából, a szövetségen belüli helyzetéből adódóan sem volt szüksége olyan típusú és méretű hírszerző képesség létrehozására, mint az említett országoknak.¹⁴

Kommunikációs Biztonsági Szervezet (Communications Security Establishment, CSE)

A *Communications Security Establishment* története a második világháborúig nyúlik vissza, gyökerei ugyanis visszanyúlnak a közös katonai és polgári kódfejtő és hírszerző

¹¹ Library and Archives Canada 1999.

¹² Government of Canada [é. n. a].

¹³ BÉRES 2018: 239.

¹⁴ WARK 2006.

tevékenységhez. A kommunikációs jelek dekódolása 1941-ig kizárólag a haderő feladatkörébe tartozott, majd létrehozták az *Examination Unitot* (XU), az első olyan polgári szervezet Kanadában, amelynek a jeldekódolás a feladata lett. 1945-re a katonai és polgári rádióelektronikai hírszerzési (SIGINT) tevékenységet végző szervek szorosan együttműködtek. Az együttműködésük mértékét mutatja, hogy központjaik ugyanabban az épületben voltak. A háború lezárását követően megtörtént a kriptológiai tevékenységet végző állami szervek racionalizációja, így 1946 augusztusától egy szervként működtek *Communications Branch of the National Research Council of Canada* (CBNRC) néven. A CBNRC feladata volt, hogy folytassa a háborúban megszerzett szakértelemmel a SIGINT-tevékenységet, és fenntartsa a szoros együttműködést az Amerikai Egyesült Államokkal és az Egyesült Királysággal. A szervezet egészen 1974-ig titokban működött, amikor egy televíziós dokumentumfilmben a *Five-Eyes*¹⁵ együttműködés kapcsán a nyilvánosság előtt ismertté vált. 1975-ben átkerült a Nemzetvédelmi Minisztérium alá, és *Communications Security Establishmentre*¹⁶ nevezték át.

A CSE feladata a külföldről származó jelfelderítés, továbbá felelős az információ- és kiberbiztonság területeiért is. A CSE-re vonatkozó törvény (*Communications Security Establishment Act, CSE Act*)¹⁷ öt fő tevékenységet rögzít a szervezet számára:¹⁸

- Információ- és kiberbiztonság: a globális hálózathoz vagy más forrásokból begyűjtött információkat elemzi. Ez alapján útmutatókat készít, és segítséget nyújt az információs infrastruktúrák védelme és a kiberbiztonság fenntartása érdekében.
- Hírszerzés: a kormányzat által megfogalmazott hírigények teljesítése érdekében információt gyűjt a globális információs hálózathoz vagy azon keresztül.
- Defenzív kiberműveletek: ellátja a kormányzati szempontból kiemelten fontos létesítmények információs infrastruktúrájának védelmét.
- Aktív kiberműveletek: a globális információs hálózaton keresztül fellép a külföldi személyek, államok, szervezetek, terrorista csoportok képességeinek, szándékainak vagy tevékenységeinek megzavarására, befolyásolására, vagy azokra válaszul, amennyiben azok a nemzetközi kapcsolatokat, a védelmet vagy a biztonságot érintik.
- Technikai és operatív segítségnyújtás: a CSE technikai és operatív segítséget nyújt a szövetségi bűnüldöző és biztonsági szervezeteknek, a kanadai hadseregnek és a Nemzetvédelmi Minisztériumnak.

Kanadai Bűnügyi Hírszerző Szolgálat (*Criminal Intelligence Service Canada, CISC*)

Szintén a hírszerző közösséghez tartozik a Kanadai Bűnügyi Hírszerző Szolgálat, amelynek feladata a bűnügyek felderítésével, megakadályozásával kapcsolatos hírszerző tevékenység végrehajtása. A szervezet egy központi, illetve tartományonként egy-egy regionális szervezeti egységből áll. A központi iroda (*CISC Central Bureau*) felel a begyűjtött információk

¹⁵ Five Eyes: multilaterális hírszerzési közösség, amelynek tagja az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, az Egyesült Királyság, Kanada és Új-Zéland.

¹⁶ Communications Security Establishment Canada 2022.

¹⁷ *Communications Security Establishment Act* S.C. 2019. c. 13, s. 76.

¹⁸ Government of Canada [é. n. b].

feldolgozásáért és továbbítja azokat a bűnüldözési szervek felé. A tíz regionális iroda tartományi szinten, önállóan működik. Tevékenységük során kizárólag a saját tartományukon belüli hírszerző feladatot látnak el. Ebbe beletartozik az adatok gyűjtése, elemzése, értékelése, és a tartományon belül a társszervekkel való megosztása, kapcsolattartás is.¹⁹ A tartományi irodák által összegyűjtött információkat a központi iroda dolgozza fel és nemzeti szinten értékeli azokat.²⁰

A CISC a bűnügyi hírszerző hálózat (*The Criminal Intelligence Network*) tagjaként a tagszervezetek információit is hasznosítja. A tagok között három csoportot különböztetnek meg. Az első a rendőrség, amely az általános rendőrségi feladatokat látja el szövetségi és tartományi szinten egyaránt. A második a speciális hatáskörű ügynökségek csoportja, ahová sorolhatók például a vámügyi, bevándorlási, vadvédelmi hatáskörű szervek. A harmadik csoportot pedig azok a szervek jelentik, akiknek nincs hatósági jogkörük, de tevékenységükkel kiegészítik más ügynökségek vagy hatóságok feladatellátását.

Kanadai Hírszerző Erők (Canadian Intelligence Corps, C Int C)

A katonai hírszerzés történetét Kanadában egészen 1860-as évekig vezetik vissza. 1885-ben irreguláris lovas egységeket már hírszerző egységnek (*Intelligence Corps*) nevezték. Ez volt a Brit Birodalom hadseregének első, kifejezetten hírszerző-felderítő feladatokat ellátó egysége. A kanadai erőket átszervezték 1942-ben, a *Canadian Intelligence Corps* (C Int C) önálló szervezeti egységet képezett. Az 1960-as években a kanadai fegyveres erők egységesítése során összevontak több szervet, így például a katonai rendőrség, a légierő rendőrsége és a C Int C alapjain jött létre 1968-ban egy új biztonsági szerv (*Canadian Forces Security Branch*). Ezt 1981-ben szétválasztották, és külön szervezetté vált a hírszerzési és az egyéb biztonsági részleg. 1982-ben kezdte meg hivatalosan a Hírszerző Szervezet (*Intelligence Branch*) a munkáját. A C Int C-t hivatalosan nem szüntették meg 1968-ban, csak „hibernálták” a szervezetet, egészen 2017-ig, amikor is az *Intelligence Branch* visszakapta a hagyományos *Canadian Intelligence Corps* nevet.²¹ A katonai hírszerző szerv feladatai közé tartozik az információ szerzése, elemzése, értékelése, a tájékoztatás, valamint az elhárítás is.

Királyi Kanadai Lovasrendőrség (Royal Canadian Mounted Police, RCMP)

A Királyi Kanadai Lovasrendőrség nem klasszikus hírszerző szervezet, mégis a történelmi szerepe miatt, illetve egyes jelenlegi feladatai okán mindenképpen szükséges megemlíteni ebben a felsorolásban. Mára a Lovasrendőrség elsősorban rendőri feladatokat ellátó szervezet lett, ezzel együtt rendkívül sokoldalú és különleges is egyben, hiszen Kanada legfontosabb, világszerte ismert szimbólumainak egyike.

¹⁹ Criminal Intelligence Service Canada 2014.

²⁰ BÉRES 2018: 240.

²¹ FOUCHARD 2017.

Az RCMP-t 1873-ban hozták létre, akkor még *North-West Mounted Police* (NWMP) néven.²² Fejlődése során több alkalommal változott a feladatköre, hatásköre, illetve illetékessége is. Mára nemzeti, szövetségi, tartományi és helyi feladatai is vannak, azzal együtt, hogy két államban (Ontario és Quebec) továbbra is működik önálló tartományi rendőrség. Elsődleges feladata a bűnmegelőzés, bűnüldözés, a közbiztonság fenntartása, illetve segítséget nyújt vészhelyzet esetén, de részt vesz nemzetközi együttműködésekben, illetve békefenntartó missziókban is.

Az 1980-as évekig az RCMP látta el a nemzetbiztonsági feladatokat. Bár a McDonald Bizottság vizsgálata alapján a korábbi jogsértő tevékenység miatt megvonták a jogköreit, ez nem jelenti azt, hogy nem vesz részt a nemzetbiztonság fenntartásában. Munkája során ellát bűnügyi nyomozói, határvédelmi, továbbá tengeri és légi biztonsági feladatokat, kritikusingrastruktúra-védelmet, valamint részt vesz a válsághelyzetek kezelésében is.²³ Fontos szerepet tölt be a terrorizmussal, illetve a nemzetbiztonsággal kapcsolatos bűncselekmények megelőzésében, felderítésében és kivizsgálásában. A Lovasrendőrség emellett elősegíti a hírszerző, illetve elhárító tevékenységet azokon a területeken, ahol az erre kijelölt szervezeteknek nincs rendelkezésre álló erőforrása.

Ellenőrzés

A Mackenzie Bizottság, valamint a McDonald Bizottság megállapításai alapján szükséges volt egy ellenőrző testület kialakítása, amely a mindenkori kormányzattól és a szolgáltatóktól függetlenül látja el feladatait.²⁴ A *Security Intelligence Review Committee* (SIRC)²⁵ 1984-ben jött létre, és elsődleges feladata a Kanadai Biztonsági Hírszerző Szolgálat (CSIS) jogszerű működésének vizsgálata és a Parlament támogatása. A SIRC működéséért a miniszterelnök a felelős. A SIRC munkája során biztosítja, hogy a CSIS feladatainak ellátása során az alkotmányos alapelveket és a törvényi korlátokat betartva végzi titkosszolgálati feladatait. Második fő feladata, hogy a Szolgálat tevékenységére vonatkozó panaszokat kivizsgálja. Hatáskörébe tartozik továbbá, hogy a Szolgálat által elkészített éves jelentés alapján javaslatokat tegyen a tevékenységek fejlesztésére, javítására.

Nemzetközi kapcsolatok

Kanada nemzetközi kapcsolatait, így a nemzetbiztonsági és titkosszolgálati együttműködéseit is meghatározzák a történelmi hagyományai, így szoros viszonyban van az Egyesült Királysággal, az Amerikai Egyesült Államokkal, valamint a Nemzetközösség egyes államaival. Titkosszolgálati együttműködéseit meghatározza még NATO-tagsága is.

Nemzetközi együttműködésének egyik legjelentősebb platformját az Öt Szem (*Five Eyes*) csoportban való tagsága jelenti. A csoport a második világháborúban kialakult brit-amerikai együttműködésre épült, amely elsősorban a SIGINT-információk megosztására

²² Royal Canadian Mounted Police 2024.

²³ Royal Canadian Mounted Police 2020.

²⁴ Security Intelligence Review Committee 2012.

²⁵ Security Intelligence Review Committee 2018.

jött létre. Ez a kooperáció fejlődött tovább, és intézményesült 1946-ban (*British-US Communication Intelligence [UKUSA] Agreement*). Kanada 1948-ban, Ausztrália és Új-Zéland 1956-ban csatlakozott az együttműködéshez, és alakult ki az AUS/CAN/NZ/UK/US EYES ONLY jelölés, amely szóbeli formában a mára ismertté vált Five Eyesként épült be.

A Five Eyes az egész világra kiterjedő képességekkel rendelkezik, és bár sokáig nem volt közismert a létezése, több mint hetvenéves múltja a világ talán legsikeresebb hírszerző együttműködésévé tette. Az Öt Szem nem egy bürokratikus intézményrendszer, sokkal inkább az együttműködésben részt vevő szolgálatok szoros kooperációjára építő komplex hálózat. A közös munkát erősíti a tagok közös angolszász gyökere, demokratikus elköteleződésük és egymást kiegészítő nemzeti érdekeik.²⁶

Összegzés

Kanadának a Brit Birodalom tagjaként és az Egyesült Államok szomszédjaként kellett kialakítania önálló titkosszolgálati rendszerét, hírszerzős és elhárító képességeit. Két nagyhatalmi szereplő árnyékában ez nem volt egyszerű feladat, Kanada mégis talált olyan területet lovas felderítői révén, amelyben úttörő lett a Brit Birodalmon belül, illetve a jelfelderítésben szövetségesei számára hasznos segítséget tudott nyújtani.

Kanada titkosszolgálati szervezetrendszerét is sajátos módon alakította ki, elszakadva az amerikai és a brit mintáktól egyaránt. A kanadai architektúra részben hasonlít a magyar nemzetbiztonsági szervek rendszeréhez. Struktúrájukat a polgári (CSIS) és a katonai (C int C) területen egyaránt jellemzi a szektorális integráció, azaz egy-egy szervezet végzi a hírszerzős és az elhárító tevékenységet. Ez Magyarországon a katonai vonalon megvalósult a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat 2012-es létrehozásával, míg a polgári oldalon elkülönülve végzi a feladatokat az Információs Hivatal és az Alkotmányvédelmi Hivatal. Hasonlóságot jelent még, hogy mindkét ország rendelkezik olyan speciális szervezettel, amelyek speciális képességeivel járulnak hozzá a hírszerző és elhárító tevékenységhez. Magyarország esetében ilyen szervezet a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Kanadában pedig a CSE és a CISC. Eltérést jelent, hogy bár a PCO-nak vannak a nemzetbiztonsági szerveket érintő koordinációs feladatai, valamint kormányzati döntéshozatalt támogató szerepe is van, de nem tartozik a nemzetbiztonsági szervek közé, így Kanadában nincs olyan információfúziós központ, mint ami 2022-ben a Nemzeti Információs Központ megalakulásával hazánkban létrejött.

Kanada képességeihez mérten igyekeznek a világ változásával lépést tartva, naprakész képességekkel rendelkezni. Teszi mindezt úgy, hogy megfeleljen az alkotmányos alapelveknek, ne korlátozza állampolgárai jogos érdekeit, és ne fordulhassanak elő olyan visszaélések, mint amelyek korábban rányomták bélyegüket a kanadai titkosszolgálati tevékenységre.

²⁶ Cox 2012.

Felhasznált irodalom

- BÉRES János szerk. (2018): *Külföldi nemzetbiztonsági szolgálatok*. Budapest: Zrínyi.
- CAMERON, Iain (1985): Commission of Inquiry Concerning Certain Activities of the Royal Canadian Mounted Police. Second Report: „Freedom and Security under the Law.” *The Modern Law Review*, 48(2), 201–211. Online: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2230.1985.tb00835.x>
- Communications Security Establishment Canada (2022): *Our Story*. Online: www.cse-cst.gc.ca/en/culture-and-community/history/our-story
- COX, James (2012): Canada and the Five Eyes Intelligence Community. *Open Canada*, 2012. december 18. Online: <https://opencanada.org/canada-and-the-five-eyes-intelligence-community/>
- Criminal Intelligence Service Canada (2014): *About Us*. Online: <https://cisc-srcc.gc.ca/about-ausujet/index-eng.htm>
- FOUCHARD, Steven (2017): *Canadian Intelligence Corps Name Reinstated*. Online: www.facebook.com/notes/756377334944402/?paipv=0&eav=AfZ1YQ-GMxd_pnW0X-BFt2nMSbjs2z-D130rVCUCILzuT7mJyhImWJqFg8yXGLqEJIEA
- Government of Canada [é. n. a]: *Canadian Security Intelligence Service*. Online: www.canada.ca/en/security-intelligence-service.html
- Government of Canada [é. n. b]: *Communications Security Establishment Canada*. Online: www.cse-cst.gc.ca/en
- Government of Canada (2019): *Our Security, Our Rights*. Online: www.canada.ca/en/services/defence/nationalsecurity/our-security-our-rights.html
- Library and Archives Canada (1999): *The Role and Structure of the Privy Council Office*. Online: <https://bit.ly/49SuQ6f>
- Mackenzie Commission (1969): *Report of the Royal Commission on Security*. Online: <https://secretlaw.omeka.net/items/show/70>
- Múlt-Kor (2019): *Amikor az Ír Köztársasági Hadsereg megtámadta Kanadát*. Online: <https://m.mult-kor.hu/amikor-az-ir-kztarsasagi-hadsereg-megtamadta-kanadat-20190405?pidx=2>
- Royal Canadian Mounted Police (2020): *National Security Criminal Investigations Program*. Online: www.rcmp-grc.gc.ca/nsci-ecsn/index-eng.htm
- Royal Canadian Mounted Police (2024): *RCMP Origin Story*. Online: www.rcmp-grc.gc.ca/corporate-organisation/history-histoire/rcmp-origin-story-histoire-origine-grc-eng.htm
- Security Intelligence Review Committee (2012): *Origins of SIRC*. Online: www.sirc-csars.gc.ca/abtprp/ogsogc-eng.html
- Security Intelligence Review Committee (2018): *About SIRC*. Online: www.sirc-csars.gc.ca/abtprp/index-eng.html
- WARK, Wesley K. (2006): *Intelligence and Espionage*. The Canadian Encyclopedia. Online: www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/intelligence-and-espionage

Jogi források

Canadian Security Intelligence Service Act R.S.C. (1985) c. C-23. Online: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-23/page-1.html#h-76156>

Communications Security Establishment Act S.C. (2019) c. 13, s. 76. Online: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-35.3/page-1.html#h-1170414>

National Security Act (2017) C-59. Online: www.parl.ca/DocumentViewer/en/42-1/bill/C-59/first-reading